

Nr 263.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående höjning i arvoden till avvitringslantmätare; given Stockholms slott den 18 mars 1919.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen besluta,

att från och med den dag under år 1919, som Kungl. Maj:t bestämmer, årsarvodet för avvitringslantmätare må ökas från 4,000 kronor till 6,000 kronor, men samtidigt den nu medgivna rätten till arvodesförhöjning för dylik lantmätare efter viss tids tjänstgöring upphöra att gälla samt särskilt arvode för fullgörande av åligganden såsom styresman för avvitringen icke längre utgå.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott.

GUSTAF.

Alfred Petersson.

*Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den
18 mars 1919.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
Statsråden: PETERSSON,
SCHOTTE,
PETRÉN,
NILSON,
friherre PALMSTIERNA,
RYDÉN,
UNDÉN,
THORSSON.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Petersson anförde:
I skrivelse den 16 december 1918 har lantmäteristyrelsen anfört
följande:

»Jämlikt kungörelsen den 25 november 1910 angående förändrade grunder
för avlöande av de i Västerbottens och Norrbottens län anställda avvitringslant-
mätare har Kungl. Maj:t funnit gott

dels i enlighet med riksdagens beslut föreskriva, att från och med år 1911
arvodet till en var av de vid avvitringsverket i Västerbottens och Norrbottens län
förordnade avvitringslantmätare skulle utgöra 4,000 kronor för år räknat samt att
detta arvode skulle kunna höjas för den, som tjänstgjort fem år, med 500 kronor
och för den, som tjänstgjort tio år, med ytterligare 500 kronor,

dels ock förordna, att lantmätare vid avvitringsverket i Västerbottens och
Norrbottens län skulle tillsättas av lantmäteristyrelsen genom förordnande för ett
år i sänder till det antal Kungl. Maj:t bestämde samt att för erhållande av sådant

förordnande vid avvittringsverket erfordrades minst att hava fullgjort vad i gällande instruktion för lantmäteristyrelsen och rikets lantmätare föreskrives för anställande såsom extra lantmätare med arvode på stat d. v. s. att på grund av lantmäteristyrelsens förordnande under fem års tid efter konstituerandet till auskultant med flit och skicklighet utövat lantmåteriverksamhet av sådan art och omfattning, att vederbörande därigenom kunde antagas hava förvärvat säkra och pålitliga insikter i allt vad som hörde till lantmåteriets praktiska utövning och under sammanlagt minst tre månader tjänstgjort i lantmäteristyrelsen eller å lantmåterikontor.

Uti skrivelse den 31 oktober 1918 till Kungl. Maj:ts befallningshavande i Västerbottens län med förslag till stat för avvittringsverket under år 1919 har avvittringsstyresmannen, jämte upplysning att för närvarande finnes vid avvittringsverket anställda förutom honom själv tvenne lantmätare, utgått ifrån att antalet lantmätare under år 1919 borde ökas med sex till nio samt upplyst, att samtliga utstakningsarbeten inom Väster- och Norrbottens län skulle under år 1919 kunna slutföras av femton lantmätare under förutsättning att erforderlig tillgång på hantlangningsmanskap vore att påräkna. Att emellertid ökningen av antalet lantmätare begränsats till sex uppgives bero dels på den motvillighet, som lantmätare för närvarande visade i fråga om anställning å kortare tid vid avvittringsverket och den svårighet, som till följd härav torde möta att sommaren 1919 få ens det föreslagna antalet av nio lantmätare fyllt, dels ock på den brist på hantlangningsmanskap, som i synnerhet under höbärgningen vore rådande inom avvittringslagen i Västerbottens län.

Uti Kungl. Maj:ts befallningshavandes till lantmäteristyrelsen ställda skrivelse den 14 november 1918 angående bland annat stat för avvittringsverket för år 1919 har befallningshavanden hemställt, att styrelsen ville söka utverka den förbättring i avvittringslantmätarnas avlöning villkor, som kunde anses nödvändig för säkerställandet av tillgången på arbetskrafter för utförandet av återstående avvittringsarbeten. Kungl. Maj:ts befallningshavande har emellertid framhållit, att det givetvis vore ett önskemål att under instundande sommar kunde utföras utstakningsarbeten i största möjliga omfattning, men desslikes uttalat, att det undandroge sig befallningshavandens bedömande, huruvida i detta avseende mera kunde göras än vad styresmannen under påpekande av vissa svårigheter ifrågasatt.

De återstående arbetena vid avvittringsverket utgöras, så vitt nu kan bedömas, huvudsakligen av utstaknings- samt renovations- och redovisningsgöromål. Utstakningsgöromålen måste verkställas företrädesvis under den tid, marken är bar och ej allt för hårt frusen. Desamma böra därför uti de trakter, varom här är fråga, utföras under månaderna juni—september. I övrigt äro ovanberörda arbeten utslutande kontorsgöromål, som till största delen böra utföras av icke examinerad personal.

För ledningen av detta arbete fordras emellertid en fackutbildad person, vilken bör såsom ledare ansvara för samtliga arbetens behöriga gång samt för vården av avvittringsverkets kartor och handlingar samt övriga tillhörigheter. Denne tjänsteman bör alltså sköta åligganden såsom styresman men desslikes även i den mån hans tid medgiver såväl sommar- som vintertid deltaga i göromålen och sålunda även tjänstgöra såsom avvittringslantmätare.

De fackutbildade tjänstemän, som i övrigt erfordras, anser lantmäteristyrelsen böra förordnas endast för viss del av året.

Under senare åren intill den 1 maj 1918 har styresmannen uppburit ersättning efter tidvis 6,000 och tidvis 6,700 kronor för år. Från den 1 maj 1918 har utgått ersättning av 1,000 kronor för år räknat till en avvitringslantmätare för bestridande av styresmannens göromål.

Vad angår ersättningen för framtiden anser lantmäteristyrelsen, att densamma för avvitringslantmätare bör höjas från 4,000 kronor till 6,000 kronor. Under denna förutsättning bör något särskilt arvode för fullgörande av åliggandena såsom styresman icke ifrågakomma.

Beträffande de tjänstemän, som komma att förordnas endast viss del av året, är den jämförelsevis höga ersättningen motiverad av de kortvariga förordnandena och de olägenheter, som äro förenade med vistelsen i de bygder, varom här är fråga.

På grund av det återstående arbetets beskaffenhet böra enligt lantmäteristyrelsens mening ovan omförmälda kompetensvillkor ej vidare vidhållas utom beträffande den lantmätare, som förordnas för helt år.

För att bereda möjlighet att under nästa års sommar i någon större omfattning bedriva utstakningsarbetena är det angeläget, att beslut om den förhöjda ersättningen blir meddelat i god tid under våren. Även om så kommer att ske, torde emellertid till följd av den knappa tillgången på tjänstemän för avvitringsgöromålen icke kunna påräknas mer än högst sex lantmätare.»

Statskontoret har i utlåtande häröver den 20 februari 1919 erinrat, hurusom riksdagen i skrivelsen nr 9 den 9 juni 1910 yttrat, att sedan numera avvitringsarbetena avslutats i samtliga län utom i Västerbottens och Norrbottens län, vid avvitringsverket vore anställda endast ett förhållandevis ringa antal lantmätare, vilket antal, enligt vad i departementschefens yttrande ställts i utsikt, skulle kunna för framtiden ytterligare begränsas, samt att riksdagen uttalat sin förväntan, att avvitringsverket, som pågått anmärkningsvärt lång tid, bleve i möjligaste mån påskyndat och att därvid ej användes större personal än som av förhållandena oundgängligen krävdes. Statskontoret har vidare anfört, att det för slutförande av nämnda arbete emellertid syntes bliva nödvändigt att öka antalet avvitringslantmätare men att detta på grund av de rådande arbetsförhållandena svårligen skulle kunna åvägabringas utan att högre ersättning bereddes de vid avvitringsverket anställda tjänstemännen, vilka efter allt antagande komme att allenast under en jämförelsevis kort tid därstädes hava sin verksamhet.

Under sådana förhållanden och med hänsyn till vad lantmäteristyrelsen i övrigt i ärendet anfört, hade statskontoret intet att erinra mot att de vid 1910 års riksdag fastställda arvoden för avvitringslantmätare nu måtte höjas till 6,000 kronor för år räknat, dock utan rätt till ålderstillägg, samt under den av lantmäteristyrelsen angivna förutsättningen, att det särskilda arvode, som hittills utgått till en lant-

mätare för fullgörande av åliggande såsom styresman, icke vidare skulle ifrågakomma.

Då de till avvitringslantmätnarna hittills utgående arvodenas belopp bestämts genom riksdagens medverkan, syntes jämväl frågan om förhöjning av dessa arvoden böra hänskjutas till riksdagens prövning.

De anförda skälen för att medgiva höjd avlöning åt avvitringslantmätnarna och därigenom vinna större utsikt att kunna anställa ökat antal dylika tjänstemän och påskynda avvitringsarbetenas slutförande synas mig övertygande. Mot den föreslagna höjningens belopp har jag ej något att erinra under den angivna förutsättningen, att särskilt arvode därutöver icke må utgå för fullgörande av åligganden såsom styresman samt att de nuvarande ålderstilläggen bortfalla. Höjningen bör gälla från och med lämplig dag snarast möjligt under innevarande år. Såsom statskontoret anført bör riksdagens bifall till avlöningsförhöjningen inhämtas.

*Departements-
chefen.*

De förändringar i gällande bestämmelser i förevarande hänseende, som lantmäteristyrelsen i övrigt ifrågasatt, synas mig välbetänkta. Enär de icke erfordra riksdagens medverkan, torde jag framdeles få anmäla desamma.

Jag hemställer nu, att Eders Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen besluta,

att från och med den dag under år 1919, som Kungl. Maj:t bestämmer, årsarvodet för avvitringslantmätare må ökas från 4,000 kronor till 6,000 kronor, men samtidigt den nu medgivna rätten till arvodesförhöjning för dylik lantmätare efter viss tids tjänstgöring upphöra att gälla samt särskilt arvode för fullgörande av åligganden såsom styresman för avvitrningen icke längre utgå.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställen behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnade, att proposition i ämnet av den lydelse, bil. . . . vid detta protokoll utvisar, skulle avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:
Hugo Nordlander.